

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qvalitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

192. De quibus disquirere, & peracto examine referre debeant examinatores.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

Questio 190. An ad formam adeoque ad valorem concursus spectet, Episcopum aut ejus Vicarium interesse examini?

Respondeo affirmativè; ait enim Concil. *examinetur ab Episcopo, sive eo impedito ab ejus Vicario*. quod idem dicendum, etsi collatio spectet ad alios etiam exemptos, Lott. l. 2. q. 31. n. 57. infinuat tamen Card. de Luc. *ad Trid. d. 32. n. 12.* concursum haberi posse coram alio presidente ad id ab Episcopo deputato. Sed neque per Concilii verba tollitur, quò minus coram seu à Vicario haberi possit examen concursus, etiam Episcopo non impedito; posita namque sunt admonitionis causà; & ad infinuandum, convenire, ut ab Episcopo ipso non impedito habeatur concursus & examen. Garc. p. 9. c. 2. n. 119. Non tamen potest Vicarius absque speciali mandato facere ipsam collationem parochialis judicatio & electio magis idoneo Garc. p. 5. c. 8. n. 109.

Questio 191. Qualiter peracto examine referre debeant Examinatores?

Respondeo primò: debere illos simpliciter referre qui sint idonei; non verò quis ex examinatis sit magis vel minus idoneus; majoris enim vel minoris idoneitatis æstimatio, non secus ac ipsum eligere ex idoneis magis idoneum ad Episcopum vel ejus Vicarium spectat. Lott. cit. q. 31. n. 98. referens sic decisum à Rota in *Barcin. paroch. 29. Novemb. 1613.* Garc. p. 9. c. 2. n. 112. dicens hanc sententiam esse certam ex Conc. & declar. S. Congreg. contra Ledefm. *tr. 7. c. 1. concl. 7. difficul. 13.* qui etsi fateatur sententiam nostram probabilem, probabilius tamen ait esse, Examinatores ex officio, & sub gravissimo peccato teneri non solum dignos, sed etiam digniores nominare. Item contra Navar. apud eundem Garc. qui dicit teneri ad hoc Examinatores ex justitia commutativa. ubi tamen notandum ex Garc. n. 114. quod dum AA. alii uti Zech. *de rep. Eccl. c. 28. de paroch. n. 7.* simpliciter dicunt, Examinatorum esse renunciare, qui magis sint idonei, intelligere magis idoneos respectu eorum, qui non sunt idonei. rationem quoque subdit Lott. n. 101. & 102. quòd major idoneitas constare possit ex aliis, quam ex literatura, circa quæ cum canones plurimum deferant iudicio Ordinarii, utpote quæ ei magis nota esse possunt, ex quo gregis cura & indagatio præficiendorum ad eum pertinet, cura discernendi habiliorem ipsi sit relinquenda. Ait nihilominus n. 99. se non credere, vitiandum ex eo examen ipsamque relationem, si fiat de uno tanquam magis idoneo, cum, quia superlativum perpetuo supponit positivum, adeoque ubi unus dicitur magis idoneus, ibi alii quoque dicuntur idonei, videatur hac in parte satisfactum Trid. ex eo, quòd Episcopus non propterea arctetur in hoc sequi iudicium Examinatorum, sicque responsum testatur in *una Niciensi parochialis 19. Martii 1628. coram Durano.* Addit etiam Garc. n. 110. & seq. posse tamen Examinatores, privatim præsertim Episcopo petente, renunciare, quis ex indicatis idoneis sit magis idoneus: Et nisi Episcopo de hoc constet, poterit, & debet si privatim informare de hoc ab Examinatoribus. Quin & si in hoc casu nolit scire, quis sit dignior, sed solum qui sint digni, peccare Episcopum mortaliter, censent Medina & Lud. Lopez, apud Garc. loc. cit.

P. Leuren, Feri Benef. Tom. I.

2. Neque opponas contra responsonem nostram, quòd si Examinatores juridicè non nominent digniorem, sed solum dignos, nunquam posse esse locum appellationi à relatione Examinatorum tanquam irrationabili iudicio, quæ tamen appellatio conceditur ut in *Ripana parochialis 23. Jun. 1608. coram Pamphilo apud Lott. n. 103.* sed neque constare posse, quòd Episcopus elegerit dignum, digniore præterito. Nam ad primum dico, gravamen non deduci ex eo, quòd Examinatores renuntiarint cooppositores æquè vel non æquè dignos, sed quia vel renuntiarunt idoneos, qui idonei non erant, vel è contra non idoneos, qui idonei erant, ita ut defectus examinis & vitium hujusmodi relationis semper influat in ipsam præelectionem Episcopi. Lott. loc. cit. Ad secundum dico non debere de hoc constare ex Actis primæ instantiæ, neque ex examine habito coram Episcopo, sed ex examine faciendo coram iudice appellationis, ejusque Examinatoribus, ut dicitur in constitutione Pii V. Garc. n. 113.

3. Respondeo secundò: debere relationem fieri ab omnibus Examinatoribus, non autem ab aliquibus tantum, juxta quod dicitur de sententia plurium, quibus causa comissa est. *c. prudentiam de officio deleg. Gl. ibid. V. circa formam datam.* apud Lott. n. 104. & seq.

4. Respondeo tertio: debere collegialiter in eodem ipso loco & actu, nimirum mox à peracto examine proferri vota, sive scripto sive oretenus pro diversis locorum styli. C. de Luc. *ad Trid. d. 32. n. 9.* ita ut non attendantur vota, quæ in diverso loco vel tempore singulariter præstantur juxta regulam, quam in electionibus aliisque actibus collegiatis habemus Luc. *ibid. n. 11.*

5. Respondeo quarto: licet Concilium non expresserit, an vota Examinatorum palam, an secretò fieri debeant; magis tamen expedit, ut palam inter se sua vota conferant, dein Notario jubeant, ut in actis simpliciter scribat Titium approbatum idoneum, Cajum vero reprobatum. sic habet S. Congregatio *ad cit. c. 18. Trid.* apud Garc. n. 107.

Questio 192. De quibus disquirere, & de quibus peracto examine referre debeant Examinatores?

Respondeo ad primum in hoc examine disquirendum est Examinatoribus, non simpliciter tantum de doctrina; mandat enim etiam ipsis Examinatoribus à Concilio excussio aliarum qualitarum, puta morum, prudentiæ &c. adeoque inquisitio ab illis facienda super omnimoda idoneitate, evadente aliàs concursu nullo. Lott. cit. q. 31. nu. 97. sic responsum referens à Rota in *Barcin. parochialis. 29. Novemb. 1613. coram Buratto,* etsi n. 101. infinuat officium Examinatorum esse, impensius agere de literatura; eò quòd major Episcopo incumbat cura, & supponatur notitia ceterorum.

2. Respondeo ad secundum primò: ab Examinatoribus debere fieri relationem de omnibus reperitis idoneis, & non de eo tantum, qui ipsis videretur magis idoneus, constat ex verbis Concilii: *renunciatur, quotquot idonei judicari.*

3. Secundò debere fieri relationem, non tantum de literatura seu scientia, sed etiam de moribus, doctrina, prudentia aliisque rebus ad vacantem Ecclesiam gubernandam opportunis; nam hoc quoque habent verba Concilii *cit. c. 18.* ita ut

F 2

si fe-

si fecerint relationem solum quoad literaturam, relinquendo reliqua Episcopo, etiam si hic ita velit, imprimis juxta *Garc. cit. c. 2. n. 106.* peccent mortaliter, quia non implent suum officium, dein etiam ipsa provisio parochialis subsēcuta sit nulla, cum Concilium clarè loquatur, dicens contrarium & dans formam cum dicto irritante. *Garc. p. 6. c. 2. n. 239. & seq.* ubi ait, proinde non valere quod dictum in una *Casalen. parochialis 2. Martii 1584. coram Robustino.* sed tenendum à Rota resolutum in *Casalen. paroch.* Anno 1586. coram eodem *Robustino.* censet tamen *Lott. cit. q. 31. num. 107. & seq.* opus non esse explicare singula singulatim, sed sufficere implicitam relationem per universalem, vel saltem indefinitam orationem, veluti si enuncientur tales idonei, cum hoc sensu intelligatur facta relatio respectu omnium necessariorum & requisitorum de jure, argumento *c. super inordinata. de preb.* ac proinde etiam de moribus, etate &c. refertur *Lott.* sic resolutum ex mente S. Congreg. à Rota in *Albigan. concursus 28. Aprilis 1614. coram Cavalerio.* Nihilominus ut addit *Lott. n. 110.* Generalis relatio contraheretur propter specificationem aliquorum ex prædictis, ita ut tunc quoad alia posset videri facta relatio negativè, seu non idoneitatis, ac proinde Examinatores sic perperam referendo non fecisse officium suum. Porro reperitur forma præscripta per *Clem. VIII. sub dato 8. Aprilis 1596.* tam respectu parochialium quàm simplicium, nimirum ut teneantur Examinatores, absoluto examine, referre omnes repertos idoneos ratione scientiæ ad curam animarum, licet in iis legitima ætas delit, etsi nullus repertus idoneus ad curam, teneantur referre, quotquot idonei ad beneficium simplex. Quod tamen intelligendum ait *Lott. n. 128.* dum agitur de provisione beneficii simplicis, non verò si de curato, dum enim extat aliquis idoneus ad curam animarum, non esse jam opus referre de aliorum idoneitate ad simplicia, citatque pro hoc decisionem *Rotæ 505. n. 1. in recent. p. 2.*

Questio 193. Quot vota referre quis debeat, ut censetur approbatus vel reprobatus?

Respondeo tam approbatum quàm reprobatum pendere à conclusione majoris partis votorum juxta regulas generales electionum, præsentationum &c. quæ universitatis vel collegiatiivo jure fiunt, ut scilicet major pars dicatur illa, quæ medietatem congregatorum etiam in uno vel in dimidio voto excedit, habitâ comparatione omnium Congregatorum; non autem comparative ad minorem partem in diversâs sententias abeuntem v. g. ut dum 3. vel 5. sunt examinatores, 3. vel respectively duo concludant, de *Luca, ad Trid. d. 32. n. 9. de paroch. d. 1. n. 18.*

Questio 194. An, & qualiter ab Examinatorum aliquo occasione hujus muneris commissa simonia noceat approbato?

Respondeo Examinatorum horum munus juxta Tridentinum omnino gratuitum esse debet, omneque emolumentum sub quovis prætextu simoniacum reputatur.

2. Si tamen hæc turpitudine ab iis, vel eorum aliquo committeretur, id præjudicare non debet concurrentibus aliis idoneis, quibus de justitia ap-

probatio debita erat, ubi hi confœci & participes non sunt, dum nimirum ab eorum conjunctis vel benevolis ipsis ignaris id factum est ad evitandam injustam reprobationem. Adhuc tamen, quando de hoc habetur aliqua diffamatio, quæ scandalum saltem de factò præbere valeat, reputatur hoc ipsum justum motivum in præelectione postponendi illum, qui aliàs magis dignus præligi debebat. *C. de Luc. cit. d. 32. n. 16.* citans seipsum *de benef. d. 70. & de paroch. d. 8.*

Questio 195. An, & qualiter Episcopus voto suo accedere possit ad Examinatores, habeatque votum decisivum?

Respondeo primò: accedere potest Episcopus ejuſve Vicarius, quibus magis videbitur, dum Examinatores sunt 4. vel sex, vel singularia, sic habet in terminis *Trid. cit. c. 18.* & in eo solum casu votum decisivum habet Episcopus ejuſve Vicarius, ut habet S. Congregatio ad *cit. c. 18.* Parisius *de resign. l. 8. q. 9. n. 105.* *Garc. n. 55.* dicuntur autem vota tunc singularia, cum ex tribus Examinatoribus unus approbat unum, quem alter reprobat, & tertius nec reprobat nec approbat. *Garc. n. 62.* Hinc dum Examinatores singuli approbant unum diversum, quem reliqui reprobant, hæc accessio Episcopi locum non habet, nec is censetur approbatus, pro quo cum uno Examinatore stat Episcopus, reliquis Examinatoribus eum reprobantibus; hic enim vota nec sunt paria, nec singularia. *Corrad. l. 3. c. 4. n. 13.* *Garc. n. 63.* contra *Ledesm.* tenentem posse accedere Episcopum parti cui voluerit, si Examinatores tres singuli divisi in suis votis, vel eorum duo pro uno, & tertius pro altero. Sic v. g. Examinatores sunt *Cajus, Titius, Sempronius:* examinati *Petrus, Paulus, Joannes;* *Cajus* approbavit *Petrum,* reprobatum à *Titio & Sempronio,* *Titius* approbavit *Paulum* reprobatum à *Cajo & Sempronio.* *Sempronius* approbavit *Joannem* reprobatum à *Cajo & Titio.* Episcopus accedendo suo voto v. g. ad *Cajum,* & per hoc faciendo, ut jam pares sint approbantes & reprobantes *Petrum,* non censetur vincere; adeoque adhuc nullus istorum trium videtur approbatus similiter dum unus solus examinatus à tribus Examinatoribus, ab uno eorum approbatus, à reliquis duobus reprobatus, accedente Episcopo ad illum approbantem, adhuc iste examinatus dicitur reprobatus. Item dum Examinatores sunt 5. & quilibet eorum approbavit unum ex examinatis, quem ceteri 4. reprobant, Episcopus accedens ad unum illorum, non vincet ceteros 4. reprobantes eundem, nullusque ex examinatis erit approbatus, tamen si unus jam per accessum Episcopi pro se habeat duo vota, & ceterorum singuli non nisi vota singularia. contra 4. existentibus Examinatoribus, dum singuli examinati dimidiam tantum votorum partem habent pro sua idoneitate; Episcopus potest ad partem, ad quam voluerit, accedere, & sic reddere approbatum, qui à duobus erat reprobatus, adeoque necdum per reliquos duos votantes pro ejus idoneitate approbatus. Sic censuit S. Congreg. apud *Garc. n. 57.* Potest etiam Episcopus ejuſve Vicarius, dum quidam ex examinatis ultra dimidiam partem votorum consecuti sunt, & hoc ipso jam approbati, unus verò ex examinatis tulit omnium Examinatorum suffragia, hoc omisso eligere unum ex aliis. Sic habet declaratio S. Congregationis, quam recitat *Garc.*